

Fra Jøde til Kristen.

Erfaringer som Jøde og Kristen.
Oplegnede af Isak Natanael Sapira.
Fra Søenst.
Fortalt.
VIII.
Missionær.

J August 1884 begyndte jeg min Virksomhed med at gaa fra By til By og fra Hus til Hus, aldeles som tidligere, da jeg rejste om med Handelsvarer. Men hvilken uendelig Fortid baade hvad mig selv, mine „Varer“ og mit Formaal angik! Det var et herligt og velsignet Arbejde at gaa blandt Mennesker og tale med dem om deres evige Vel, tale om, hvad Jesus har gjort for Synderne, hvad han kunde gøre med dem, og at han gør dem lykkelige for Tid og Evighed. — Til denne Gerning behøvedes i Sandhed megen Taalmodighed og megen Visdom, Kærlighed og Kraft fra Herren. Jeg havde aldrig gjort mig nogen Forestilling om det Hjenstøb, jeg nu mødte, om de Forbandedes, jeg nu hørte af Navn og Mundtristne, ja, ogsaa fra saatalde vatte. Her stod jeg mangen Gang spørgende, hvor den sande apostoliske Kristendom og Kærlighed fandtes, og blev bange og forvirret. Hadde jeg ikke hørt Herren ved min Side, fra hvem jeg hente Kraft og Trøst hver Dag, saa havde jeg bestemt bukket under i Striden. Her gjaldt det om at være aarvaagen og at bede: „Vore Baaben ere ikke løselige, men mægtige ved Gud til Befastnings Forskyrrelse“ (2 Kor. 10, 4). Kristi Menighed kaldes den stridende, og saaledes har den bestaaet saa vel paa den gamle som den nye Pagts Tid.

Men jeg traf ogsaa etstellige, stille og hjmge Guds Børn, som behøvede at ligge ved Raadestolen for hver Dag at hente ny Styrke og Næring fra det kristelige Livs Tilvæst i Naade og Visdom for den Herre Jesus Kristus. Gennem deres enfoldige Trosliv fik jeg baade Hjælp og Raad, Bedrøvelselse og Opmuntring. Vi tilbragte mange herlige, opbyggelige Timer sammen, hvor vi glædede os over den overvæltende Naade og Frelse, som er bleven os erhvervet ved Jesu Kristi Forsoningsblod, der renser fra al Synd og er vor Talsmand hos Faderen i Himlen om Naade og Tilgivelse for al Synd (1 Joh. 2, 1, 2).

Efter nogle Maanedes Virksomhed som Kolportør blev jeg antagen til Rejseprædikanter i K.'s og N.'s Missionsforening. Da jeg gjorde regelmæssige af Bestyrelsen bestemte Rejser samt overværede Kvartals- og Aarsmøderne.

Det kære Profelythjem i Stockholm havde jeg imidlertid ikke glemt. En stærk Langfel drog mig 1885 til dette Hjem, der for de uglige Jøder i Sverige er det eneste virkelige paa Jorden. Jeg havde været borte derfra siden 1883. Nu, træt som jeg var baade paa Sjæl og Legeme, vidste jeg, at netop der var der Hvile at finde. Jeg kan ikke beskrive, hvor det gjorde mig godt at blive budt velkommen af Pastor Lindström og hans Hustru.

Min Hviletid, som varede i to Maaneder, søgte jeg at anvende paa bedste Maade: jeg istandsatte mine sødste Brødes Klæder, de vare tolv. I Begyndelsen af August rejste jeg atter, ihvæstet paa Sjæl og Legeme, til mit Arbejde i Herrens Tjeneste i Vestmannland og Nerike som forhen; trængte jeg til Hvile, da var Profelythjemmet vedblivende min Tilflugt.

Efterhaanden søgte jeg større og større Træthed som Følge af det usubrude Rejseliv og daglig at skulle tale saa meget, at jeg ønskede at leve i Stillehed nogen Tid. — Om Efteraaret 1886 tog jeg Plads hos en troende Stræder i N. Der vare de Kristne delte i tre Samfund, som hver havde sit eget Missionshus og sin egen Præst. — Af de fem Arbejdere paa Værkstædet vare tre troende. Vi tre vare sammen hele Ugen; — kun om Søndagen bleve vi skilte, idet den ene hørte til Metodisterne, den anden til de frikirkelige, og jeg sluttede mig til den svenske Kirke. — I N. blev jeg desværre kun seks Maaneder. Min Mester, som foruden sit Stræderi havde andre Forretninger at varetage, overtog Stræderiet til en anden. Denne havde nok i tre Arbejdsde, jeg blev en af de to, som bleve afstedigede, og rejste til Stockholm i April 1887.

I Profelythjemmet arbejdede jeg i ti Maaneder, saa længe jeg efter en mere varig Plads eller Missionsvirksomhed og besluttede at rejse til Vestmannland, hvor jeg havde mange Venner og Bekendte. Pastor Lindström syntes ikke om, at jeg udførte denne Beslutning, saa længe jeg havde Arbejde og dagligt Brød i Hjemmet. Jeg løb dog ikke hans faderlige Raad at blive og vie paa Herrens Fingerring og maatte lide meget for min Ulydighed. Det er farligt at gaa sine egne Veje; — de blive langsomme. Veje i Stedet for Genveje. — Sidst paa Aaret 1888 rejste jeg til en troende Familie i Vestmannland, hvor jeg opholdt mig nogle Dage og forkyndte Guds Ord. Herfra underrettede jeg Pastor S., om, at jeg var kommen til Egner igen, rede til at optage Missionsgerningen. Af det Svar, han gav mig, fik jeg til min store Sorg at vide, at han af en bestemt Hærfag var traadt ud af Foreningen. Han raadede mig til at henvende mig til Missionær S., Foreningens Sekretær. Det gjorde jeg ogsaa, og Missionær S. indbød mig til et Besøg hos sig nogle Dage, da han vilde forespørge andre Foreninger; thi han behøvede ingen Hjælp før end i April. Saaledes maatte Gud tugte mig for at vise mig min Daarlighed ved at forlade mig paa mig selv og bygge paa falsk Grund. Ja, det er godt og sundt for en Kristen, naar Herren viser ham, at uden hans Beskyddelse og Hjælp kan han intet udrette.

Gud handlede med mig i Naade, ikke efter Fortjeneste. — I Slutningen af Februar blev jeg kaldet til Missionsgerning i Sjø-Dalarna. Paa mine Rejser her gjorde jeg fornøjet Belændskab med de gamle Erfaringer, sørgelige og gladelige. Den, som vil vide om Jesu Kristus, maa forud være beredt paa — og ikke forundre sig derved, — at Verden haver ham; han kan vente Hjenstøb, Bitterhed og Foragt for Evangeliets Sted blandt alle Folk og Samfundskasser. — Dette Maaneder efter rejste jeg igen til Stockholm til „Hjemmet“ for at hvile ud en Tid. Her blev jeg til Januar 1889, da gjorde jeg en Rejse til Norrland, denne Gang i Israelmisionens Tjeneste.

Under min ovennævnte Hviletid i Profelythjemmet afholdtes den sædvanlige Bazar for Israelmisionen. I Løbet af Dagen blev der holdt to Bibel-Timer. Ved den Lejlighed blev jeg opfordret til af Pastor Lindström at holde et Missionsforedrag og blev siden antaget som Rejse-Missionær af Foreningen for Israelmisionen. Hensigten med mine Rejser var at vække Missionsinteresse blandt de Kristne for Israels Folks, Guds gamle Forbundsfolks, evige Frelse ved Evangeliet, som er en Guds Kraft til Saliggørelse for hver den, som tror, baade for Jøde først og for Græter (Rom. 1, 16).

Siden 1886 har jeg rejst i Norrland, Uppland, Vestmannland, Nerike, Njergelands, Gotland, Vland og Staanen. Fruften af mit Vidnesbyrd om Guds Trofasthed i sine Raadegaver og Forjættelser til Israels Folk, som endnu vandrer i Vantrø og Hjertets Haardhed, skal blive aabenbaret i Evighed. Saa meget har dog vist sig, at mangen Kristen, som vil gøre Guds Villie, er kommen til Erkendelse af sin Forsømmelighed og Pligt at forkynde Evangeliet for Jøderne, saa vel her i Landet som over hele Jorden, hvor de ere adspredte. Herren være lovet og takket for det Kærlighedsarbejde for Israels Frelse, hvortil han har opvakt flere af sine Børn og vil opvække endnu flere! Herren har allerede gjort store Ting blandt Israels Folk i den senere Tid. Dette langsomme og svære Arbejde har ikke heller været forgæves i Søerig. Af de tyve Jøder, som ved Israelmisionen ere come til Tro og Fred i Kristus Jesus, Israels Konge og Frelser, ere nu tolv Missionærer eller Prædikanter i Søerig og i andre Lande. Herren har ikke forkastet sin gamle Pagts Folk! Hele Israel skal blive frelst, siger Paulus i Rom. 11, 26. Og det frelste Israel skal blive ligesom fra de døde (Rom. 11, 12-15); det skal fylde Jorden med Frukt (Ef. 27, 3). Israels Folk, som vi nu ville arbejde og bede for, skal blive, hvad det fra Begyndelsen var bestemt til, Missionsfolket til Guds Riges Fuldbenedelse paa Jorden i den sidste Tid. Se Ef. 6, 18, 19; Mik. 5, 7, 9; Zef. 3, 12, 13-20; Sal. 8, 13, 15, 20-23; Rom. 11.

Derfor siger Herren ved Profeten: „Paa dine Mure, o Jerusalem! har jeg bestiftet Vægtere; de skulle aldrig tie, hverken Dag eller Nat; I, som paamine om Herren, tie ikke! Og la der ingen Ro, indtil han faar grundlagt og gjort Jerusalem til Lovprisning paa Jorden“ (Ef. 62, 6, 7).

Lad os istemmel den Bøn, som David bad for Israel: „At, om der fra Zion som Frelse for Israel! Da skal Jakob fryde sig og Israel glæde sig“ (Salme 14, 7). Lad os ogsaa bede som Apostelen Paulus: „Mit Hjertes Ønske og Begæring til Gud for Israel er om deres Frelse!“ (Rom. 10, 1).

„Jesus Immanuel, se til dit Israel, hvor det adspredt gaar paa Jorden! Dvigs dem derom, at til dem du tom, Og at du er deres vorde!“
„Jesus Immanuel, tænkt paa dit Israel, Efter dine Løfter gamle! Forkynd dem dit Navn, aaben dem din Havn, At du dem deri kan samle!“
„Jesus Immanuel, tom til dit Israel, Du, dets Frelser, den største! Kom til slumret Jorden, tom med Livets Ord, Kom og bliv dets eneste Kynde!“

IX.

Til Amerika.

Som før fortalt, flyttede mine Forældre og Søskende i Aaret 1880 til Amerika. Strafs efter de vare come der, skrev i Særdeleshed min Moder en Gang imellem til mig, men tilfaldt opprørte hum. Jeg kunde i mine Breve ikke lade være med at nævne den Herre Jesus og hans Kærlighed til Synderne, hvorledes han ved sit fuldkomne Offer og sin Ulydighed til Døden, ja, indtil Korsets Død, med sit eget Blod har forsonet hele Verdens Synd (Hebr. 7, 22-26, 27; 9, 12-24). Af den Grund blev Brevvekslingen fra deres Side afbrudt. Fra 1881 til 1890 hørte jeg intet fra dem. — I det Tidrum udtom et Angle, opbygget af de polske Jøder i Stockholm, om at min Moder var død i Amerika som Følge af Sorg og Smerte over, at jeg var bleven Kristen. Saadanne Ting blev ofte fortalt af de polske Jøder i Stockholm; denne Gang havde de ganske sikkerlyst til Hensigt ved et saadant Rygte at bevage mig til at gaa tilbage til min gamle Vantro. Løgnen er den Egenstaf, som fremfor alle andre Satans Magter er mest fremherskende i en Jødes Sjæl.

Herren siger i sine store herlige Forjættelser til Israel: „De overblevne af Israel skulle ikke gøre Uret og ikke tale Løgn, og der skal ikke findes en svigefuld Tunge i deres Mund“ (Zef. 3, 13). Denne Synd hos Israels Nation vil ikke forsvinde, før end Kristus, den personlige Sandhed, omstaber deres Hjertier ved Evangeliet. Jesus Kristus skal en Gang kunne sige om dette Folk, som han sagde om Natanael: „Se, en sand Israelit, i hvem der ikke er Svig.“ — Alisaa vare mange Aar forløbene, uden at jeg vidste, om mine Slægtninge i Amerika vare døde eller levende. Jeg blev alleegvel at bede til Gud om deres Sjæles Frelse og om at høre lidt fra dem. Paa den første Bøn har jeg ikke faaet Svar endnu, men paa den sidste. Det er forunderligt, hvorledes Gud sammensjører Livets Begivenheder, for at Forjættelsen om Bønshørelse skal gaa i Opfyldelse efter hans Villie. Saaledes hændte det, da jeg i 1891 var paa en Missionsrejse i det sydlige Søerig, at jeg blev overrasket ved ventet at faa Brev fra en bekendt Stræder i Vestmannland, og indeni laa et Brev fra min Fader. — En Søskender, som flyttede til Amerika og bosatte sig samme Sted som mine Forældre, traf min Fader. Søskenderen spurgte ham, om han havde en Søn i Søerig, som var Kristen og Missionær, hoopa min Fader svarede, at han ganske vist havde haft en Søn i Søerig, som for 10 Aar siden var gaaet over til Kristendommen, men han var død for længe siden.

„Nej“, sagde Manden, „han er ikke død; han lever endnu. Næst De at vide, hvorledes han har det, samt hans Adresse, skal jeg fortælle Dem det.“

Min Fader blev overmaade glad ved at høre, at

hans Søn, som han troede var død, endnu levede. Jøder, som vare come fra Søerig til Amerika, havde bragt mine Forældre dette Budskab.

Jeg lovede naturligvis ikke længe, men skrev straks følgende:

„Herren lever, højslovet er min Klippe, og højt op-højet min Frelses Gud!“ (Salme 18, 47).

„Ellede Fader!“

Din laa længe glemte og for død antagne Søn lever endnu. Jeg lever for den kortsæstede og opstandne Messias's Sted, for at forherlige hans Navn blandt mine Medmenninger. Og mit Hjertes Ønske og Bøn til Gud er, at eders Hjertier maatte lære ham at kende, thi der findes ikke noget andet Navn under Himlen eller blandt Mennesker, i hvilket der er Frelse at finde.“

Jf. mange Uger efter, da jeg var kommen tilbage til Stockholm, fik jeg et Brev fra Amerika. Jeg spekulerede meget paa, hvad den store Konvolut kunde indeholde. Jeg aabnede den og saa — min Faders og Moders Billede! Min Glæde var meget stor. I Brevet udtalte de deres Glæde over, at jeg endnu levede. „Thi“, sagde de, „den levende har altid et Haab, den døde derimod intet. Vi ere raske og sende dig vort Fotografi for at fornøje dig og for at erindre dig om din gamle Fader og Moder.“

Da jeg havde læst Brevet og set mine Forældres Billede, blev jeg fiddende som forstenet og sølte Guds Vands Opfordring til mig, at lægge mig paa mine Knæ og i Jesu Navn takke og love Israels Gud for Bønshørelse.

Atter nogle Uger herefter fik jeg Brev med et Fotografi af mine to Brødre. Jo flittigere jeg skrev til mine Forældre og Søskende, desto større Kærlighed fik jeg til dem. Og nu forsøgte de ved Overtalelser og Forstringer om gode Fremtidsudsigter at saa mig over til Amerika. Min Fader skrev en Gang til mig, at Stræderne kunde tjene 7 a 8 Dollars om Dagen, og at den, som var dygtig i sit Haandværk, fortjente 10 a 12 Dollars. Stønt jeg ikke kunde tro, at det var sandt, kunde jeg dog ikke lade være at tænke paa en Ameritæreise. I flere Uger vare mine Tanker optagne af det nye, forjættede Land, og paa Grund deraf begyndte jeg at undbrage mig al Missionsvirksomhed, idet jeg syntes, at jeg ikke var faldet deril. — Sjølefsjenden var paa sin Post. „Med de ringe Talegaver, som jeg har“, sagde jeg til mig selv, „kan jeg intet udrette for Guds Rige. Endnu har jeg ingen Frukt set, og det er derfor bedst at slutte dermed og begynde igen med Stræderhaandværket. I Amerika kan jeg fortjene mit daglige Brød og ved Siden af ogsaa faa Lejlighed til at prædike. Forsørgt skal det være mig kært at gense mine gamle Forældre og mine Søskende.“

Med saadanne Tanker bestiltigede jeg mig en længere Tid, og saa ivrig Modstander jeg end havde været af alle Ameritæreiser, blev jeg efterhaanden mere og mere behersket af Ameritafæberen, saa at jeg tilfaldt savnede al Modstandskraft. — „Da Ameritafæberen“ tog mere og mere til, fortalte jeg Pastor Lindström min Beslutning. Han prøvede paa at overtale mig til at blive, men forgæves. En Tid syntes det, som om jeg havde givet efter og vilde blive for igen at gøre en Missionsrejse i Søerig. Men jeg fortsat det snart. „Jeg sølte mig ikke faldet til Prædikanter“, sagde jeg, „og fragter mig derfor dette ansvarfulde Arbejde, samt træder ud af Foreningen i Israelmisionens Tjeneste.“ — Jeg bad Gud om, dersom det var hans Villie, at jeg skulde komme til Amerika, han da vilde aabne mig Veje og Udfigter til ved mit eget Arbejde at kunne tjene mit daglige Brød.

Stønt jeg den Gang var fuldt overbevist om, at min Ameritæreise var Guds Villie, viste det sig senere, at jeg ogsaa nu gif mine egne Veje. Jeg har gjort den Erfaring, at Gud ikke giver os alt det, vi bede om, lige saa lidt som jordiske Forældre ville give deres Børn stadelige Ting, som de af Egenvillie og i Uforstand ønske sig. Vi ere saa tilbøjelige til at falde det Guds Villie, som vi selv gerne vilde, selv om det er noget, for hvilket vi ikke have et udtryktligt Guds Bud.

Det hændte ofte en Kristen, at han, ligesom Discipulene, forlade Jesus og paa egen Haand begyde sig ud paa Havet, paa Verdens stormende Hav. Der maa han gennem mangehaande Lidelser endelig lære at indse, hvor lille hans Ulydighed er, da det gælder om at lyde, samt hvor svært det er for ham at bevare sin Frimodighed, naar Storme og Vølger bryde løs mod hans Fartøj.

Men medens Discipulene kæmpe mod Vølger og Storm og ere nær ved at forjaa, kommer Jesus, deres elskede Herre og Mester, dem til Hjælp, „i den fjerde Nattevag“ og forlynder dem sit dejlige Frelserbudskab:

„Værer frimodige! Det er mig, ræddes ikke!“
Hver Kristen har sin Vælgelsesfestid. „Satan begærer eder, at sigte eder som Hvede; — men jeg bad for dig, at bin Tro ikke skal aflade“ (1 Kor. 10, 13). — Enhver, som i sine egne Dine søns at være noget og ikke vil høje sig or den almægtige Guds Haand, han bliver lugtet for at frigøres fra det fremmede Element, som ikke kan forenes med Guds Villies Besag. Alisaa vil den barmhjertige Gud for Kristi Sted læge alle Saar, hjælpe, styrke, bevare og fadæfste os alle i Sandhed og give Kraft og Sejr over det onde, som endnu findes hos os, indtil vi med Apostelen kunne sige: „Vi vide, at alle Ting tjene dem til Gode, som elste Gud.“

Saa kom Dagen, da jeg skulde forlade det kære Profelythjem. Det var meget svært for mig. Husfaderen gav mig som Tankesprog med paa Vejen Salme 121.

Onsdag den 10. Juni 1891 afrejste jeg med Jernbanen til Gøteborg, hvortil jeg ankom samme Dag om Aftenen. Senere, da jeg havde gjort alle de Forberedelser, som en Rejse til Amerika kræver, rejste jeg med de øvrige Emigranter fra Gøteborg til England.

Fredag den 12. Juni ved Middagsstid forlod jeg Gøteborg og sagde Farvel til Søerig, som jeg troede, for bestandig. Jeg sølte mig meget ilde til Mode og fortrød min Beslutning.

Hvillet usikkert Liv blandt Emigranter, især den svenske og finske Ungdom, det kan ikke beskrives. Disse raa, ja, vilde Mennesker saa ud, som om de vare come direkte fra de vidtes Lande. At bo sammen med dem i fjorten Dage forekom mig i Begyndelsen næsten uudholdeligt. Ulykkeligvis fandtes der ogsaa, som jeg senere opdagede,

elftværbige, stille og fredsommelige Scanbinaver paa Stibet, og blandt dem vare nogle, som i Sandhed elskede den Herre Jesus. Vi sluttede os derfor sammen paa Rejsen. Da der var meget uroligt, kunde vi ikke samles til Andagt, kun til en smukt Prædiken, som blev holdt om Børb mellem Gøteborg og England.

Onsdag den 25. Juni landede jeg lykkelig i New York. Hvor var det mærkværdigt at se denne Havn. Hvilet Liv og hvilket Nær! Dampskibe i hundredevis fra alle Verdens Lande laa der til højre og venstre. (Sluttes).

I Gang.

Af J. M. Hansen.

Gyngen var bunden op ude i det store Paratra paa Havens Østside, hvor Morgensolen straalende saa milbt paa de legende Børn. Den lille Pige sad i Gyngen og ventede paa, at Broderen stude komme og give hende en Gyngetur. Da Tiden blev hende lang, raabte hun paa Broderen: „Kom, Peter, og sæt mig i Gang!“ Peter svarede: „Jeg har andet at bestille og kan ikke komme lige nu; men sæt dig selv i Gang; sæt Fødderne mod Jorden nogle Gange, saa skal det nok komme!“ Den lille Pige gjorde et Forsøg. Venene vare lidt forte, men ved at gøre dem saa lange, som de vare, kom Gyngen lidt efter lidt i Bevægelse, og snart svingede den omtrent saa højt, som Maria kunde taale det.

„Sæt mig i Gang“, lyder Raabet alle Vegne. „Sæt mig i Gang“, raaber den ubemlede til den rige! „Hjælp mig til at begynde en Forretning, et Arbejde; saa gaar det nok, naar jeg kommer i Gang.“ „Sæt mig i Gang“, siger Barnet til Læreren, Studenten til Professore, Eksaminanden til Eksaminatoren, Læringen til Mesteren, og „Saa kan jeg selv. Blot et lille Støb, et lille Bink, et lille Ord, et lille Fingergrep, og 'aa kan jeg det hele.“ „Sæt mig i Gang“, lyder Begæringen til Præsten, „sæt Missionsarbejdet i Gang, sæt Bønsmøderne i Gang, sæt Fattigplejen i Gang, sæt Indsamlingen i Gang, sæt Sangforet i Gang, sæt Samtalen i Gang, sæt Hjerterne i Gang ved Guds-tjeneste o. s. v. hjælp os, at der kan komme Bevægelse i Tingene.“

Saaledes er Livet fuld af Raab om at blive satte i Gang; hoo, som har Øren at høre med, kan høre disse Raab til højre og venstre, fra store og smaa. Og hvorledes skal man stille sig til dette Raab? Er det en Begæring, der skal overhøres, en Hørbenedelse, man skal være tavst overfor? Ingenlunde! Det vilde være i høj Grad nederdrægtigt og umenneskeligt at gøre det. Vi ere her i Verden for at tjene hverandre, og det er virkelig skønt at faa Lov til at sætte et eller andet Menneske i Gang til noget godt og nyttigt i Livet. Mangan en godgørende og velskæende Mand og Kvinde have haft megen Glæde af den Haandskræftning, de gav dette eller hint unge Menneske til at begynde en eller anden Virksomhed med. Det satte Vedkommende faaban i Gang, at de ernære sig paa god og lovlig Maade og ere til Nytte og Glæde i det menneskelige Samfund. — Mangan en Professor har talt et Ord, der løste mange bundne Kræfter, Eener og Tanker hos Studenter og aabnede nye Synsvidder for ham, der fik Be-tydning for hele hans Liv. — Mesteren sagde til Læringen: saaledes skal du være dig ab, og dermed var han hjulpen til Rette med sin Gerning for hele sit Liv. — Præsten fik Raade til at tale et bevinget Ord, der blev stødet til en evig Bevægelse hos mange; hans Ublægelse af et eller andet Striffprog hjalp denne eller hin over „det døde Puntt“; hans Deltagelse i dette eller hint Kærligheds- eller Oplysningsarbejde blev til varig Velsignelse for mange Mennesker.

D, hop dog ikke dine Dren, naar kaldet lyder: „Sæt mig i Gang!“ Vær, hvad du kan for at hjælpe dine Medmenninger i Gang med noget godt. Se, hvorledes de vantro hjælpe hverandre i Gang i Synd og Glenbighed; stille Guds Folk ikke hjælpe hverandre? Stulle Verdens Børn ogsaa paa dette Omraade være flogere end Vhsets Børn mod deres Slægt?

„Sæt din Næse, hver Kristensjæl, Træd ham ikke med Jernkøbel, Vægger han end i Støvet; Alt, hvad lever, er underlagt Kærlighedsens Genfærdsmagt, Viber det bare prøvet.“

Jf. desto mindre maa jeg sige, at der ligger en god Portion Menneskelundskab i Peters Svar: „Sæt dig selv i Gang!“ ja vist mere, end han selv anede. Det kan nok behøves, at det lyder til mange, som raabe: „Sæt mig i Gang!“ „Sæt dig selv i Gang!“ Deres Tal er ikke lidet, som benyttede mange af deres Livs kostbare Timer til at stille Forbringere til andre og raabe til andre om at blive hjulpede, og de kunne hjælpe sig selv ganske godt, bare de vilde forsøge; blot de vilde sætte Fødderne mod Jorden og arbejde lidt for at komme i Gang, da vilde Gyngen komme i Bevægelse, og snart skulde det gaa bedre og bedre, højere og højere, til de ikke behøvede fremmedt Hjælp. Det er saa udbillende og aandeligt og legemligt sundt at forsøge paa at „fætte sig selv i Gang“, at tjene sig frem, at arbejde sig frem uden at overhænge andre. Netop derved frem-bolser Selvfærdigheden, og den er saare god og nyttig, naar den staar i Guds gode Vands Ledelse. Der er en Vismand, der har sagt: „De fleste Mennesker sødes originale, men de dø som Kopier.“ Men en af Aaragene, hvorfor det gaar saaledes, er vist denne, at det ene Menneske stiller sig saadan i Afhængighedsforhold til det andet, og venter at blive sat i Gang af andre, der hvor det meget godt kunde sætte sig selv i Gang. Og i denne Forstand er Ord-sproget sandt: „Hjælp dig selv, haa hjælper dig Gud.“

Over Indgangen til en Gymnastiksal i Danmark staa disse Ord: „Stærk og fri“ under en Ørns Billede. Det er godt, om vi som Kristne kunne blive stærke og frie. Og det blive vi ved at se og erkende vor Afhængighed af Gud lige ved hvert eneste Strid; men sege vi ham i vor Hjælpsøshed, da saa vi hos ham de rette, stærke, frie Kræfter, og det gaar som Profeten siger: „De, som forvænte Herren, skulle fornø deres Kraft som Ørnene; de skulle løbe og ikke banmægtige, gaa frem og ikke blive trætte“ (Es. 40, 31).